

ביטוח לאומי - מבחני הכנסה לחבר בקיבוץ מתחדש לשנת 2022

פברואר 2022
חוזר מקצועי מספר 23/22

בחוזר זה ריכזנו את מבחני הזכאות לקבלת קצבאות וגמלאות מהמוסד לביטוח לאומי לחברים בקיבוץ המתחדש (מעודכנים לינואר 2022).

יובהר, כי מבחן ההכנסה לקבלת קצבאות / גמלאות מהמוסד לביטוח לאומי לחבר בקיבוץ המתחדש הינו ה"נטו מגולם" (מבחן "שעות העבודה" נשאר בקיבוץ השיתופי, בלבד).

• קצבת אזרח ותיק

זכאות לקצבה - לקצבה זכאי כל מבטח, שהגיע לגיל הזכאות (גבר 70 אישה 68-70), ללא קשר לגובה שכרו. לעומת זאת, מבטח שהגיע לגיל פרישה (אישה 62-70, גבר 67-70) יהיה זכאי לקצבה זו בהתאם למבחן ההכנסה.

הקצבה הבסיסית - 1,596 ש"ח (1,558 ש"ח בשנה קודמת). על סכום זה יש תוספת ותק של 2%, בגין כל שנה בה שולמו בגינה דמי ביטוח ועד למקסימום של 50%.

הקצבה בתוספת ותק מלאה - 2,337 ש"ח (2,394 ש"ח בשנה קודמת), לפני הפחתת ביטוח בריאות וללא תוספת דחיית פרישה ותוספת תלויים.

דמי ביטוח בריאות המנוכים מהקצבה: ליחיד - 205 ש"ח (200 ש"ח בשנה קודמת), לזוג - 295 ש"ח (288 ש"ח בשנה קודמת), למקבל הבטחת הכנסה - 106 ש"ח (104 ש"ח בשנה קודמת).

תוספת דחיית פרישה - על הקצבה האמורה תינתן תוספת של 5% בגין כל שנה בה החבר היה בגיל מותנה¹ ולא קיבל קצבת אזרח ותיק עקב מבחן ההכנסות.

מבחן ההכנסה המרבי ליחיד לקבלת קצבת אזרח ותיק

הכנסת עבודה (ללא שינוי משנה קודמת)

עד 6,014 ש"ח - זכאות לקצבה מלאה.

בין 6,015 ש"ח ועד 8,019 ש"ח - זכאות לקצבה חלקית או לחלופין לדחיית פרישה.

מעל 8,020 ש"ח - אין זכאות לקצבה אך מזכה בדחיית פרישה (במקרים מסוימים ניתן לקבל קצבה חלקית גם מעל סכום זה).

הכנסות שלא מעבודה (ללא שינוי משנה קודמת)

למי שאינו עובד - בגין הכנסות שאינן מעבודה עד 18,042 ש"ח - זכאות לקצבת אזרח ותיק מלאה.

למי שעובד - בגין הכנסה מעבודה עד 6,014 ש"ח והכנסה שלא מעבודה עד 12,028 ש"ח - זכאות לקצבת אזרח ותיק מלאה.

¹ גיל מותנה - גיל פרישה המותנה במבחן הכנסה.

מבחן ההכנסה המרבי לזוג לקבלת קצבת אזרח ותיק (ללא שינוי משנה קודמת)

אזרח ותיק נשוי זכאי לקבלת קצבת אזרח ותיק אם בן/ת זוגו עונה להגדרות הבאות:

בן הזוג - בגיל 50-70 והכנסתו הכוללת אינה עולה על 6,014 ש"ח או לחלופין הינו מעל גיל 70.
בת הזוג - בגיל 45-67 והכנסתה הכוללת אינה עולה על 6,014 ש"ח או לחלופין הינה מעל גיל 67.

הכנסת עבודה (ללא שינוי משנה קודמת)

עד 8,019 ש"ח - זכאות לקצבה מלאה.

בין 8,019 ש"ח ועד 11,600 ש"ח - זכאות לקצבה חלקית או לחלופין זכאות לדחיית פרישה.

מעל 11,600 ש"ח - אין זכאות לקצבה אך מזכה בדחיית פרישה.

סוגי הכנסות למקבל קצבת אזרח ותיק חבר קיבוץ

לצורך מבחן הכנסה מעבודה יילקחו בחשבון הסכומים הבאים:

עובד פנים - נטו מגולם (כולל שוויים).

עובדי חוץ - ברוטו מתלוש השכר.

לסכומים אלו תתווסף חלוקת רווחים שמקורם בסעיף 2(1) לפקודה (רווחים מחולקים לחברים שאינם עובדים ייזקפו כהכנסה שלא מעבודה).

הכנסות שאינן מעבודה אשר יילקחו בחשבון:

- פנסיה ממקורות חוץ.
- פנסיה מהקיבוץ (רק ההשלמה של הקיבוץ).
- חלוקת רווחים לחברים שאינם עובדים.
- סבסוד שירותים שניתנים לחבר ואינן בגין עבודתו.
- רשת ביטחון.

• קצבת שארים לאלמנה

הקצבה הבסיסית - 1596 ש"ח (1,558 ש"ח בשנה קודמת) לאלמנה/ה עם ילדים או מעל גיל 50.
על סכום זה ישנה תוספת ותק של 2% בגין כל שנת ביטוח של המנוח מעל 10 השנים הראשונות ועד למקסימום של 50%. כמו כן, יש תוספת תלויים בגין הילדים.

אלמנה/ה עם ילדים (עד גיל 24 בשירות סדיר) - אין מבחן הכנסה.

תוספת בעד כל אחד מהילדים - 748 ש"ח (731 ש"ח בשנה קודמת), עד שני ילדים.

אלמנה/ה ללא ילדים - זכאי לקצבת שארים בתנאי שעומד במבחן הכנסה - 6,014 ש"ח (ללא שינוי משנה קודמת).

בחישוב הכנסת אלמנה/ה, מעבודה או פנסיה, לא תילקח בחשבון הכנסה בגובה 1,604 ש"ח לצורך מבחן ההכנסה (ללא שינוי משנה קודמת).

למי שעובד - הכנסה מקצבה לנפגעי פעולות איבה וכן הכנסה מרנטה לנפגעי הנאצים לא יילקחו בחשבון במבחן ההכנסה.

יובהר, כי קצבת אזרח ותיק תילקח בחשבון לצורך מבחן ההכנסה.

הכנסות לצורך מבחן ההכנסה

הכנסות מעבודה:

- עובד חוץ - ברוטו בתלוש.
- עובד פנים - נטו מגולם (כולל שוויים).
- חלוקת רווחים שמקורם מסעיף (1)2 לפקודה.

הכנסות שלא מעבודה:

- פנסיה חיצונית.
- פנסיה בקיבוץ (נטו).
- קצבת אזרח ותיק.
- סבסוד שלא בגין עבודה.
- רשת ביטחון.

נכות כללית

זכויות הנכים חברי קיבוץ הם על פי הכללים של "חוק לרון"².

תקרת ההכנסה לצורך קבלת קצבת נכות - 6,331 ש"ח (ללא שינוי משנה קודמת).

קצבת יחיד מלאה (100% או 75% אי כושר) - 3,700 ש"ח (3,321 ש"ח בשנה קודמת).
(74% אי כושר - 2,242 ש"ח, 65% אי כושר - 2,027 ש"ח, 60% אי כושר - 1,908 ש"ח).

תוספת תלויים בגין ילדים - 954 ש"ח (ללא שינוי משנה קודמת).

תוספת תלויים בגין בן/ת זוג - 1,192 ש"ח (ללא שינוי משנה קודמת).

יודגש, כי ההכנסה הכוללת מעבודה ומקצבה תמיד תהיה גבוהה יותר מסכום הקצבה בלבד. קצבת הנכות תשולם בהתאם להכנסות החבר, סכום ההכנסה המשפיע על הקצבה משתנה בהתאם לדרגת אי הכושר.

הכנסות עבודה שנלקחות בחשבון לצורך מבחן ההכנסה:

- עובד חוץ - ברוטו בתלוש.
- עובד פנים - נטו מגולם (כולל שוויים).
- עצמאי - הכנסה חייבת.
- חלוקת רווחים שמקורם בסעיף (1)2 לפקודה (לנכה עובד).

הכנסות אחרות שפוגעות בתוספת התלויים:

- פנסיה מוקדמת מקור חוץ.
- אובדן כושר מחברת ביטוח.
- פנסיה מוקדמת מהקיבוץ (נטו).
- ערבות הדדית / רשת ביטחון.
- סבסוד שירותים שלא בגין עבודה.

² "חוק לרון" - כינוי לתיקון משנת 2009 לחוק הביטוח הלאומי, אשר עוסק באפשרות להגדלת ההכנסה של מקבלי קצבת נכות היוצאים לעבוד. מקור הכינוי בשמו של יושב ראש הוועדה שהמליצה על תיקון זה, השופט אפרים לרון. החוק מוכר גם בכינוי החוק לשילוב נכים בעבודה.

• קצבת סיעוד

תנאים מצטברים לזכאות לקבלת קצבת סיעוד:

- תושב ישראל מגיל פרישה.
- עומד במבחן הכנסות.
- לא מקבל שירותי רפואה מיוחדים (שר"מ).
- לא נמצא בבית סיעודי כתשוש נפש או שעלות החזקתו על ידי המדינה.
- זקוק במידה רבה לעזרת הזולת.

מבחן ההכנסות הינו כדלקמן: (ללא שינוי משנה קודמת)

- יחיד - עד 10,551 ש"ח - זכאות לגמלה מלאה.
- יחיד - מעל 10,552 ש"ח ועד 15,827 ש"ח - זכאות לגמלה מופחתת בשיעור של 50%.
- זוג - עד 15,427 ש"ח - זכאות לגמלה מלאה.
- זוג - מעל 15,828 ש"ח ועד 23,740 ש"ח - זכאות לגמלה מופחתת בשיעור של 50%.

הכנסות שמובאות בחשבון לצורך מבחן ההכנסה:

- קצבת אזרח ותיק ושארים.
- פנסיה חיצונית.
- השלמת פנסיה מהקיבוץ (נטו).
- חלוקת רווחים בקיבוץ במקרים מסוימים.
- סבסוד שירותים הניתנים שלא בגין עבודה.
- עובד חוץ - לפי התלוש (במקרים חריגים).
- עובד פנים - לפי נטו מגולם.

הכנסות שאינן מובאות בחשבון לצורך מבחן ההכנסה:

- רנטה לנרדפי הנאצים.
- הכנסות מביטוח סיעודי.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות ל:-

עוזי שטנגר: 03-6382861, uzi@britcpa.co.il

אבי סויסה: 03-6382818, avi_s@britcpa.co.il